

CRNA GORA
Podgorica, 21. oktobra 2022. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
Danijeli Đurović, predsjednik

PRIMLJENO:	21. 10.	20 22. GOD.
KLASIFIKACIJA:		
BROJ:	19-6/22-2	
VEZA:		
EPA	600 XXVII	
PRILAŽENICA:	PRILOG:	

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore podnosim PREDLOG ZAKONA O OSTVARIVANJU PRAVA NA FINANSIJSKU PODRŠKU LICIMA KOJA SU BILA ZAPOSLENA U PRIVREDNIM DRUŠTVIMA U ČIJOJ VLASNIČKOJ STRUKTURI JE BILA DRŽAVA radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Poslanik i predsjednik Radničke partije

Maksim Vučinić

ZAKON

O OSTVARIVANJU PRAVA NA FINANSIJSKU PODRŠKU LICIMA KOJA SU BILA ZAPOSLENA U PRIVREDNIM DRUŠTVIMA U ČIJOJ VLASNIČKOJ STRUKTURI JE BILA DRŽAVA

Član 1

Ovim zakonom uređuje se ostvarivanje prava na finansijsku podršku licima koja su bila zaposlena u privrednim društvima, a u čijoj vlasničkoj strukturi je bila Država i kojima je prestao radni odnos uvođenjem stečaja u tim društvima (u daljem tekstu: bivši zaposleni).

Cilj

Član 2

Finansijska podrška iz člana 1 ovog zakona dodjeljuje se radi ostvarivanja socijalne pravde, pravičnog zadovoljenja finansijskih potreba bivših zaposlenih i poboljšanja materijalnog položaja bivših zaposlenih i članova njihove porodice.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Finansijska podrška

Član 4

Pravo na finansijsku podršku iz člana 1 ovog zakona može ostvariti bivši zaposleni koji:

- 1) je nakon uvođenja stečaja u privrednim društvima iz člana 1 ovog zakona prijevremeno ostvario pravo na penziju;
- 2) zbog uvođenja stečaja u privrednim društvima iz člana 1 ovog zakona nije zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme kod drugog poslodavca;
- 3) nije ostvario pravo na dobijanje sredstava po osnovu socijalnih programa za isplatu otpremnina koje je sprovodio organ državne uprave nadležan za poslove finansija, do dana stupanja na snagu ovog zakona;
- 4) nije ostvario pravo na finansijsku podršku u skladu sa zakonom.

Visina finansijske podrške

Član 5

Bivši zaposleni koji ispunjava uslove iz člana 4 ovog zakona ima pravo na finansijsku podršku u neto iznosu od 12.000 Eura.

Iznos iz stava 1 ovog člana umanjuje se za iznos koji je bivšem zaposlenom isplaćen iz Fonda rada na ime prestanka radnog odnosa kod poslodavca usljed stečaja i prestanka radnog odnosa kod poslodavca zbog tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena.

Pokretanje postupka

Član 6

Radi ostvarivanja prava iz člana 4 ovog zakona, bivši zaposleni treba da podnese organu državne uprave nadležnom za poslove ekonomije (u daljem tekstu: Ministarstvo), zahtjev u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se:

- akt kojim je zaposlenom prestao radni odnos,

- dokaz o isplaćenim sredstvima iz člana 5 stav 2 ovog zakona, odnosno dokaz da ta sredstva nijesu isplaćena,
- dokaz da mu nijesu isplaćena sredstva po osnovu socijalnog programa iz člana 4 stav 1 tačka 3 ovog zakona,
- dokaz da mu nije isplaćena finansijska podrška iz člana 4 stav 1 tačka 4 ovog zakona,
- izjava da se bivši zaposleni nakon ostvarivanja prava u skladu sa ovim zakonom odriče od prava da neostvarena potraživanja iz člana 4 stav 1 tačka 3 ovog zakona ostvaruje u sudskom ili drugom postupku.

Dokaz iz stava 2 al. 1 i 4 ovog člana dostavlja bivši zaposleni, odnosno stečajni upravnik privrednog društva iz člana 1 ovog zakona, a dokaz iz stava 2 al. 2 i 3 ovog člana Ministarstvo pribavlja po službenoj dužnosti.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 7

O zahtjevu iz člana 6 ovog zakona Ministarstvo odlučuje rješenjem, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana utvrđuje se iznos neto finansijske podrške bivšem zaposlenom.

Iznos iz stava 2 ovog člana isplatiće se u četiri rate, na polugodišnjem nivou, u roku od dvije godine od dana pravosnažnosti rješenja iz stava 1 ovog člana.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor u skladu sa zakonom.

Prenosivost prava

Član 8

Ako je bivši zaposleni koji je ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na finansijsku podršku, preminuo prije stupanja na snagu ovog zakona, zahtjev iz člana 6 stav 1 ovog zakona mogu podnijeti njegovi zakonski nasljednici na koje će se prenijeti pravo bivšeg zaposlenog.

Ako je bivši zaposleni koji je ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na finansijsku podršku preminuo nakon stupanja na snagu ovog zakona, a prije podnošenja zahtjeva iz člana 6 stav 1 ovog zakona, taj zahtjev mogu podnijeti njegovi zakonski nasljednici u roku od 60 dana od dana kada je bivši zaposleni preminuo.

Ako je bivši zaposleni koji je ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na finansijsku podršku preminuo nakon dobijanja pravosnažnog rješenja iz člana 7 stav 1 ovog zakona pravo na utvrđeni iznos finansijske podrške pripada nasljednicima na osnovu rješenja o nasljeđivanju.

Gubitak prava na potraživanje

Član 9

Ako je bivši zaposleni ostvario pravo na finansijsku podršku, a Ministarstvo naknadno utvrdi da je rješenje o ostvarivanju tog prava donijeto na osnovu neistinitih podataka i dokaza, Ministarstvo je dužno da od bivšeg zaposlenog zahtjeva povraćaj nezakonito isplaćene finansijske podrške, uvećane za troškove postupka i odgovarajuće kamate.

Bivši zaposleni je dužan da u roku od 60 dana od dana dostavljanja zahtjeva za povraćaj sredstava iz stava 1 ovog člana izvrši uplatu tih sredstava na konsolidovani račun državnog trezora.

Sredstva za realizaciju

Član 10

Sredstva za realizaciju ovog zakona obezbijediće se iz budžeta Crne Gore.

Stupanje na snagu

Član 11

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZIZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o finansijskoj podršci za bivše zaposlene u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila Država daće pravično namirenje svim onim radnicima koji su nakon prestanka radnog odnosa usljed stečaja pomenutih privrednih društava bili primorani da napuste svoja radna mjesta i odu u prijevremenu penziju, a da pritom nijesu stekli pravo na dobijanje sredstava po osnovu socijalnih programa koje je sprovodila Vlada Crne Gore u periodu prije donošenja ovog zakona. Prema tome, ovim zakonom Vlada nastoji da riješi socijalne i finansijske probleme bivših zaposlenih radnika u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila država, koji su uvođenjem stečajnog postupka ostali bez mogućnosti daljeg poslovnog angažovanja, ostvarivanja prava na puni iznos penzija i bez sredstava po osnovu socijalnih programa. Analizirajući istorijat gašenja velikih državnih preduzeća, može se zaključiti da su prelazak na tržišne uslove poslovanja, gubitak velikog zajedničkog tržišta kao i nekonkurentnost privrednih društava u izmjenjenom poslovnom ambijentu, neki od osnovnih uzroka otežanog ili potpuno prekinutog poslovanja velikog broja privrednih društava u Crnog Gori.

Potpuni prekid poslovanja, bankrotiranje i uvođenje stečajnog postupka u velikom broju privrednih društava su posljedice tranzicionog perioda, koji je bio vidan u svim sektorima u kojima su poslovala preduzeća u državnom vlasništvu. Najveći gubitnici iz tog procesa bili su radnici koji su ostajali bez posla i bez mogućnosti daljeg poslovnog angažovanja, pri čemu im je vrijednost prijevremenih penzija značajno manja od one koju bi zaposleni ostvarili da nije bilo prekida radnog odnosa. Privredna društva, koja su zapošljavala više hiljada radnika, sa relativno visokim primanjima, u kratkom vremenskom periodu u potpunosti ili djelimično prestala su sa radnom aktivnošću. Veliki broj zaposlenih je ostao bez posla a oni koji su ostali na poslu radili su u otežanim uslovima, sa minimalnom zaradom.

Može se konstatovati da su zaposleni u privrednim društvima, žrtve na koje je dugotrajni tranzicioni period ostavio najteže posljedice. Imajući u vidu navedeno, primjenom predmetnog Zakona u značajnoj mjeri bi se ostvarila socijalna pravda prema bivšim zaposlenim koji su bili prinuđeni da prekinu radni odnos. Dodjeljivanjem finansijske podrške svim bivšim zaposlenim u privrednim društvima u čijoj vlasničkoj strukturi je bila Država, pokazalo bi se razumijevanje za sve bivše zaposlene, otklanjanje diskriminatornih posljedica već usvojenih zakona za određene sektore, pravičnost i solidarnost, a višedecenijski problemi bili bi značajno umanjeni ili otklonjeni.

III USAGLASENOST SA EVROPSKIM ZAKONOĐAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoji pravni akt Evropske unije i Međunarodne organizacije rada sa kojim je potrebno usklađivati odredbe ovog zakona.